

Nr 198.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse från betalningsskyldighet till kronan för G. M. Wadner m. m.

(1:a avd.)

1:0) **Befrielse från betalningsskyldighet för G. M. Wadner.** I propositionen nr 225 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 4 april 1952, föreslagit riksdagen (punkt 1) medgiva, att översten G. M. Wadner, därest han inom tid som Kungl. Maj:t bestämmer till försvarets civilförvaltning inbetalar 500 kronor, befrias från återstående betalningsskyldighet till kronan jämlikt kammarrättens utslag den 10 januari 1951.

Genom utslag av kammarrätten den 10 januari 1951 på besvär av översten G. M. Wadner över försvarets civilförvaltnings resolution i anmärkningsmål den 28 februari 1950 förpliktades Wadner att ersätta statsverket 8 093 kronor 25 öre, avseende ur avvecklingsanslag utbetalad lön till reservutnämnd kapten, vilken efter beredskapstidens slut av Wadner obehörigen bibehållits i tjänstgöring som hemvärnsofficer vid Linköpings försvarsområde.

I en den 7 februari 1951 dagtecknad skrift har Wadner anhållit att av nåd bliva befriad från skyldigheten att till statsverket inbetala omförmälda 8 093 kronor 25 öre.

Försvarets civilförvaltning har i utlåtande den 18 april 1951 anfört följande.

Av handlingarna i förevarande ärende syntes framgå, att såväl nuvarande rikshemvärnschefen som förutvarande hemvärnschefen ansett behov föreligga av en extra hemvärnsofficer vid Norrköpings-Linköpings (tidigare Linköpings-Norrköpings) försvarsområdesstab. Enligt vederbörlig personalförteckning för budgetåret 1948/49 skulle jämväl fr. o. m. den 1 juli 1948 tjänster för två hemvärnsofficerare finnas inrättade vid sagda stab. Med hänsyn härtill samt i anslutning till bifogat, från chefen för armén införskaffat yttrande tillstyrkte civilförvaltningen bifall till ansökningen.

I det återopade yttrandet från chefen för armén har anförts, att då Wadner icke vunnit några personliga fördelar genom sin åtgärd utan syntes ha handlat i god tro och velat gagna hemvärnets sak, framställningen tillstyrktes.

Kammarrätten har i avgivet utlåtande med hänsyn till förekomna omständigheter tillstyrkt bifall till ansökningen.

Statskontoret har i avgivet utlåtande icke velat motsätta sig bifall till framställningen.

Departementschefen, som funnit flera omständigheter tala för Wadners framställning om befrielse från ersättningsskyldighet, har emellertid ansett sig icke kunna tillstyrka, att Wadner helt befrias från ersättningsskyldighet, men föreslagit att skulden nedsättes till 500 kronor, därest beloppet erlägges inom viss av Kungl. Maj:t bestämd tid.

Utskottet anser de i ärendet åberopade omständigheterna vara sådana, att utskottet kan tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att översten G. M. Wadner, där-
est han inom tid som Kungl. Maj:t bestämmer till försvarets
civilförvaltning inbetalar 500 kronor, befrias från återstående
betalningsskyldighet till kronan jämlikt kammarrättens utslag
den 10 januari 1951.

2:o) **Förenklat avskrivningsförfarande beträffande vissa fordringar inom försvaret.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga försvarets civilförvaltning att i samråd med vederbörande centrala förvaltningsmyndigheter, utan hinder av gällande författningsbestämmelser angående avskrivning av kronans fordringar, besluta om avskrivning av till ämbetsverkets advokatfiskal för bevakning och indrivning överlämnad fordran till belopp ej överstigande 500 kronor, beträffande vilken *antingen* omständigheterna giva vid handen, att vederbörande icke kan betala sin skuld och enligt ämbetsverkets bedömande ingen eller ringa möjlighet föreligger att framdeles uttaga betalning, *eller ock* åtgärder för fordringens bevakande och indrivande bedömas förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning, att åtgärderna ej äro ekonomiskt lönande, allt såvitt dylika åtgärder ändock icke anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden.

Det av riksdagen åt Kungl. Maj:t budgetårsvis lämnade bemyndigandet att i viss utsträckning medgiva befrielse från ersättningsskyldighet omfattar endast en mera begränsad typ av ärenden och medger icke att det stora flertalet av de fordringar av bagatellartad karaktär, som försvarets civilförvaltning har att bevaka, kunna bli föremål för ett förenklat och snabbare avskrivningsförfarande. För att något minska den stora balansen av sådana ärenden har Kungl. Maj:t genom propositionerna 1950: 74, 1951: 57 och 1952: 54 inhämtat riksdagens medgivande att bemyndiga civilförvaltningen avskrivna vissa av ämbetsverket angivna fordringar. Antalet fordringsärenden, som alljämt bevakas av advokatfiskalskontoret, är likväl så stort

att, om åtgärder för rationalisering av avskrivningsförfarandet icke vidtagas, en ökning av den med dessa ärenden sysselsatta personalen synes ofrånkomlig. De med en sådan ökning förenade kostnaderna skulle emellertid icke stå i rimlig proportion till vad därigenom skulle vinnas. Starka skäl ha i stället synts departementschefen tala för att bestämmelserna om avskrivning av fordringar uppmjukas. Därigenom skulle den nu befintliga arbetskraften i större utsträckning än tidigare kunna koncentreras på sådana fordringar, vilkas indrivande ur främst ekonomiska synpunkter framstår såsom angeläget. I avvaktan på en omarbetning av gällande regler om avskrivning av fordringar bör civilförvaltningen därför erhålla ett generellt bemyndigande att utan hinder av gällande författningsbestämmelser avskrivna vissa smärre fordringar. Departementschefen förutsätter, att prövningen av de mindre fordringarna icke göres schablonmässigt utan att jämväl beträffande dessa hänsyn tages till utsikterna att för framtiden kunna indriva dem samt till omständigheterna i övrigt.

Utskottet har funnit, att genom den föreslagna anordningen vissa fördelar skulle stå att vinna, varför utskottet tillstyrker att bestämmelserna om avskrivning av fordringar uppmjukas i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må medgiva, att Kungl. Maj:t må bemyndiga försvarets civilförvaltning att i samråd med vederbörande centrala förvaltningsmyndigheter, utan hinder av gällande författningsbestämmelser angående avskrivning av kronans fordringar, besluta om avskrivning av till ämbetsverkets advokatfiskal för bevakning och indrivning överlämnad fordran till belopp ej överstigande 500 kronor, beträffande vilken *antingen* omständigheterna giva vid handen, att vederbörande icke kan betala sin skuld och enligt ämbetsverkets bedömning ingen eller ringa möjlighet föreligger att framdeles uttaga betalning, *eller ock* åtgärder för fordringens bevakande och indrivande bedömas förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning, att åtgärderna ej äro ekonomiskt lönande, allt såvitt dylika åtgärder ändock icke anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden.

Stockholm den 12 november 1952.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Närvarande: se under utlåtandet nr 196.